

भिमसेनथापा गाउँपालिका
महिला सञ्जाल गठन तथा परिचालन कार्यविधि,
२०७९

भिमसेनथापा गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
खाम्चोक, गोरखा

महिला सञ्जाल गठन तथा परिचालन कार्यविधि, २०७९

प्रस्तावना:

यस भिमसेनथापा गाउँपालिका क्षेत्रभित्र वडास्तरदेखी नै महिलाहरूको नेतृत्वमा सरोकारवाला महिलाहरूको प्रतिनिधित्व वडास्तरिय महिला सञ्जाल मार्फत सुनिश्चित गर्दै गाउँ कार्यपालिका मातहत रहने गरी महिला सञ्जालको गठन गरी सोही सञ्जाल मार्फत महिला विकास सम्बन्धी गाउँपालिका स्तरीय नीति निर्माण देखि कार्यान्वयन तहसम्म आवश्यकता अनुसार उनीहरूलाई संलग्न गराई समग्र भिमसेनथापा गाउँपालिकाको सर्वाङ्गीण विकासको मूलप्रवाहमा महिलाहरूलाई समावेश गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक व्यवस्था गर्न वाञ्छनीय भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा १०२ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी भिमसेनथापा गाउँपालिकाले यो कार्यविधि तर्जुमा गरी लागु गरेको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:

क. यस कार्यविधिको नाम "महिला सञ्जाल गठन तथा परिचालन कार्यविधि, २०७९" रहेको छ ।

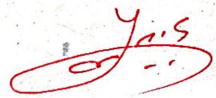
ख. यो कार्यविधि भिमसेनथापा गाउँपालिका क्षेत्रभर लागू हुनेछ र तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा :-

क. "अध्यक्ष" भन्नाले यस कार्यविधिको नियम ६ बमोजिम गठन हुने सञ्जालको अध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ ।

ख. "कार्यपालिका" भन्नाले भिमसेनथापा गाउँ कार्यपालिकालाई सम्झनु पर्दछ ।

ग. "कार्यालय" भन्नाले भिमसेनथापा गाउँकार्यपालिकाको कार्यालयलाई सम्झनु पर्दछ ।

- घ. "कार्यविधि" भन्नाले महिला सञ्जाल गठन तथा परिचालन कार्यविधि, २०७९ लाई सम्झनुपर्दछ ।
- ङ. "गाउँपालिका" भन्नाले भिमसेनथापा गाउँपालिकालाई सम्झनुपर्दछ ।
- च. "पालिका स्तरिय सञ्जाल" भन्नाले कार्यविधिको नियम ६ बमोजिमको सञ्जाललाई सम्झनुपर्दछ ।
- छ. "वडा" भन्नाले भिमसेनथापा गाउँपालिका मातहतको कुनैपनि वडालाई सम्झनुपर्दछ ।
- ज. "वडा समिति" भन्नाले सम्बन्धित वडाको वडा समितिलाई सम्झनुपर्दछ ।
- झ. "वडाध्यक्ष" भन्नाले भिमसेनथापा गाउँपालिका मातहतको सम्बन्धित वडाका वडाध्यक्षलाई सम्झनुपर्दछ ।
- ञ. "वडासचिव" भन्नाले भिमसेनथापा गाउँपालिकाको सम्बन्धित वडाको वडा सचिवलाई सम्झनुपर्दछ ।
- ट. "वडास्तरिय महिला सञ्जाल" भन्नाले कार्यविधिको नियम ३ बमोजिम प्रत्येक वडामा गठन हुने महिला सञ्जाललाई सम्झनु पर्दछ ।
- ठ. "सदस्य" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने सञ्जालका सदस्यलाई सम्झनुपर्दछ ।
- ड. "संयोजक" भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने महिला सञ्जालका संयोजकलाई सम्झनुपर्दछ ।

परिच्छेद २

वडास्तरिय महिला सञ्जाल सम्बन्धी व्यवस्था

३. सञ्जालको गठन:-

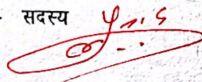
१. प्रत्येक वडामा लैङ्गिक समावेशीकरण र सशक्तीकरण सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने काम समेतको लागि एक वडास्तरिय महिला सञ्जाल रहनेछ ।

२. सञ्जालको गठन देहाय बमोजिम हुनेछ:-

क. सम्बन्धित वडा समितिले तोकेको सम्बन्धित वडाको महिला सदस्य मध्येबाट एकजना संयोजक

ख. सम्बन्धित वडाभित्रका टोल विकास संस्थाका अध्यक्षहरु मध्ये वडा अध्यक्षले मनोनित गरेको एक जना महिला

- सदस्य

ग. महिलाको हक, हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन वा समाज सेवामा विशेष योगदान पुर्याएका महिला संगठनहरू मध्येबाट वडा समितिले मनोनित गरेका चारजना - सदस्य

घ. वडा सचिव वा निजले तोकेको कर्मचारी,

- सदस्य सचिव

३. उपनियम २ को खण्ड ख र ग बमोजिमका सदस्यहरूको मनोनयन समावेशी सिद्धान्तको आधारमा वडा समितिले गर्नेछ ।

४. मनोनित सदस्यहरूको पदावधि २ वर्षको हुनेछ ।

५. उपनियम ४ मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कुनै मनोनित सदस्यले आफ्नो पद अनुरूपको आचरण नगरेको वा जिम्मेवारी पूरा नगरेको भनी सञ्जालको बहुमत सदस्यले ठहर गरी वडा समितिमा सिफारिश गरेमा वडा समितिले त्यस्तो सदस्यलाई जुनसुकै समय पदबाट हटाउन सक्नेछ । तर, पदबाट हटाउनु अघि निजलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौकाबाट बञ्चित गरिने छैन ।

४. सञ्जालको बैठक र निर्णय:-

१. सञ्जालको बैठक कम्तीमा दुई महिनामा एक पटक सम्बन्धित वडा कार्यालयमा बस्नेछ ।

२. संयोजकले तोकेको मिति, समय र स्थानमा समितिको बैठक बस्नेछ ।

३. सञ्जालको बैठक हुनुभन्दा कम्तीमा चौविस घण्टा अगावै छलफल हुने विषयको कार्यसूची सहितको सुचन सदस्य सचिवले सदस्यहरूलाई दिनेछ ।

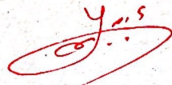
४. सञ्जालको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशतभन्दा बढी सदस्यहरूको उपस्थिति भएमा सञ्जालको बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

५. सञ्जालको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।

६. सञ्जालको बैठकको निर्णय बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले प्रमाणित गरी राख्नेछ ।

७. सञ्जालको बैठकमा वडाध्यक्षलाई आमन्त्रण गर्नुपर्नेछ ।

५. सञ्जालको काम कर्तव्य र अधिकार:-

यस कार्यविधिको अन्यत्र नियममा उल्लेखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त सञ्जालको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

क. वडाभित्रका टोल विकास संस्थाहरूले सम्पादन गर्ने कार्यमा आवश्यक समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने ।

ख. महिला सशक्तीकरण तथा मूल-प्रवाहीकरण सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी वडा समितिमा पेश गर्ने ।

ग. वडाभित्र क्रियाशील महिलासँग सम्बन्धित संघ संस्थाहरूविच आवश्यक समन्वय एवम् सहजीकरण गर्ने ।

घ. वडाभित्रका महिलाहरूलाई उद्यमशील बनाउनका लागि आवश्यक क्षेत्र पहिचान गरी वडा समिति समक्ष सिफारिस गर्ने ।

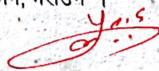
ङ. महिलालाई सर्वाङ्गीण विकासको मूल प्रवाहमा परिचालन गर्न अभियानमुलक कार्यहरू सञ्चालन गर्ने, गराउने ।

च. महिलालाई विकास निर्माण तथा समाज सेवाको क्षेत्रमा स्वयंसेवकको रूपमा परिचालन गर्ने, गराउने ।

छ. महिलासँग सम्बन्धित विभिन्न संघ संस्था को क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, गराउने ।

ज. लैङ्गिक हिंसा नियन्त्रणका आवश्यक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी वडा समितिमा पेश गर्ने ।

झ. कार्यपालिका तथा वडा समितिले तोकेको अन्य कार्य गर्ने, गराउने ।

परिच्छेद ३

Y.N.S.

पालिकास्तरीय महिला सञ्जाल

६. सञ्जाल गठन:-

१. कार्यपालिकाको प्रत्यक्ष मातहतमा रहने गरी गाउँपालिका स्तरीय एक महिला सञ्जाल गठन देहाय बमोजिम हुनेछ:-

क. उपाध्यक्ष / कार्यपालिका सदस्य

- संयोजक

ख. सबै वडाका महिला सञ्जालका संयोजक - सदस्य

ग. महिलाको हक, हितको संरक्षण र सम्बर्द्धन या समाज सेवाको क्षेत्रमा विशेष योगदान पुर्याएका महिला संगठनहरु मध्येबाट कार्यपालिकाले मनोनयन गरेका तीनजना - सदस्य

घ. कार्यालयको महिला विकास शाखा हेर्ने शाखा प्रमुख - सदस्य सचिव

२. उपनियम (१) को खण्ड (ग) बमोजिमका सदस्यहरुको मनोनयन समावेशी सिद्धान्तको आधारमा गरिनेछ ।

३. मनोनित सदस्यहरुको पदावधि दुई वर्षको हुनेछ ।

४. उपनियम (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएता पनि कुनै मनोनित सदस्यले आफ्नो पद अनुरूपको आचरण नगरेको वा जिम्मेवारी पुरा नगरेको भनी सञ्जालको बहुमत सदस्यले ठहर गरी कार्यपालिका मार्फत कार्यपालिका मा सिफारिश गरेमा कार्यपालिकाले त्यस्तो सदस्यलाई जुनसुकै समय पदबाट हटाउन सक्नेछ । तर, पदबाट हटाउनु अघि निजलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मौकाबाट बञ्चित गरिने छैन ।

७. सञ्जालको बैठक र निर्णय-

१. सञ्जालको बैठक कम्तीमा दुई महिनामा एक पटक बस्नेछ ।

(२) अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा सञ्जालको बैठक बस्नेछ ।

Y.N.S.

(३) सञ्जालको बैठक हुनुभन्दा कम्तीमा चौविस घण्टा अगावै छलफल हुने विषयको कार्यसूची सहितको सूचना सदस्य सचिवले सदस्यहरूलाई दिनेछ ।

(४) सञ्जालको कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरूको उपस्थिति भएमा सञ्जालको बैठकको लागि गणपुरक संख्या पुगेको मानिनेछ ।

(५) सञ्जालको बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले निर्णायक मत दिनेछ ।

(६) सञ्जालको बैठकको निर्णय बैठकको अध्यक्षता गर्ने व्यक्तिले प्रमाणित गर्नेछ ।

(७) बैठकमा संरक्षकलाई अनिवार्य आमन्त्रण गर्नु पर्नेछ ।

८. सञ्जालको काम, कर्तव्य र अधिकार:

यस कार्यविधिको अन्यत्र नियममा उल्लिखित काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त सञ्जालको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ-

(क) महिला विकास सम्बन्धी गाउँपालिकास्तरीय दीर्घकालिन नीतिको मस्यौदा तर्जुमा गरी कार्यपालिकामा पेश गर्ने ।

(ख) महिला लक्षित गाउँपालिकास्तरीय वार्षिक कार्यक्रमहरूको तर्जुमा गरी कार्यपालिकामा पेश गर्ने ।

(ग) गाउँपालिका क्षेत्रभित्र क्रियासिल महिलासँग सम्बन्धित विभिन्न संघ संस्थाहरूलाई गाउँपालिकामा सूचीकृत गर्ने र उल्लिखित संस्थाहरूको काम कारवाहीको रेखदेख तथा नियमन गर्ने ।

(घ) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका महिलाहरूलाई उच्चमशील बनाउनका लागि आवश्यक क्षेत्र पहिचान गरी कार्यपालिकामा सिफारिश गर्ने ।

(ङ) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका महिलाहरूलाई विकासको मूल प्रवाहमा परिचालन गर्न अभियानमुलक कार्य सञ्चालन गर्ने, गराउने ।

च) महिला विकास, सशक्तीकरण एवम् मूलप्रवाहीकरण सम्बन्धी विषयमा कार्यपालिकामा सिफारिश गर्ने ।

(छ) गाउँपालिका क्षेत्रभित्रका महिलाहरूलाई विकास निर्माण तथा समाज सेवाको क्षेत्रमा स्वयंसेवकको रूपमा परिचालन गर्ने, गराउने ।

(ज) गाउँपालिकामा सूचीकृत महिला सम्बन्धी संघ संस्थाको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने, गराउने ।

(झ) कार्यपालिकाले तोकेको अन्य कार्य गर्ने, गराउने ।

परिच्छेद ४

विविध

५१.५

१. भाग लिन नहुने: सञ्जालका कुनै सदस्य वा पदाधिकारीले आफ्नो निजी स्वार्थ भएको कुनै काम कुरामा भाग लिन हुदैन।

१०. उपसमिति वा कार्यदल गठन गर्न सक्ने: पालिकास्तरीय वा वडास्तरीय सञ्जालले यस कार्यविधि बमोजिम आफूले गर्नु पर्ने कुनै कार्य सम्पादन गर्नका निमित्त आवश्यकता अनुसार वढीमा पाँच सदस्यीय उपसमिति वा कार्यदल गठन गर्न सक्नेछ।

११. परिश्रमिक, सुविधा तथा बैठक भत्ता: (१) पालिकास्तरीय वा वडास्तरीय सञ्जालका पदाधिकारी तथा सदस्यले कार्यपालिकाले तोकेको दरमा बैठक भत्ता पाउनेछन्।

(२) वर्षमा वढीमा ६ वटा सम्म बस्ने बैठकको लागि मात्र बैठक भत्ता उपलब्ध गराइनेछ।

१२. वार्षिक प्रतिवेदन: (१) वडा सञ्जालले आफूले वर्षभरीमा सम्पादन गरेको काम कारवाहीको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको एक महिनाभित्र सम्बन्धित वडाका वडाध्यक्ष र पालिका स्तरीय सञ्जाल समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ र वडाध्यक्षले उक्त प्रतिवेदन वडा समितिको बैठकमा प्रस्तुत गरी कार्यपालिकामा पेश गर्नु पर्नेछ।

(२) पालिका स्तरीय सञ्जालका पदाधिकारीहरूले आफूले वर्षभरीमा सम्पादन गरेको काम कारवाहीको वार्षिक प्रतिवेदन आर्थिक वर्ष समाप्त भएको एक महिनाभित्र कार्यपालिकाको बैठकमा पेश गर्नु पर्नेछ।

१३. निर्देशन दिन सक्ने: (१) कार्यपालिकाले दिएको निर्देशन पालना गर्नु यस कार्यविधि बमोजिम गठित सञ्जालको कर्तव्य हुनेछ।

१४. संरक्षक सम्बन्धी व्यवस्था: (१) सञ्जालको संरक्षक सञ्जालका संयोजक हुनेछन्।

(२) वडास्तरीय सञ्जालको संरक्षक सम्बन्धित वडाका वडाध्यक्ष हुनेछन्।

१५. सहयोग गर्नु पर्ने: यस कार्यविधि बमोजिम गठित सञ्जालको काम कारवाहीको सम्बन्धमा आवश्यक सहयोग गर्नु सम्बन्धित सबैको कर्तव्य हुनेछ।

५१.५

५१.५

१६. सञ्जालको विघटन: (१) यस कार्यविधिमा उल्लिखित उद्देश्य बमोजिम काम गर्न नसक्ने सञ्जाललाई सम्बन्धित बडाको बडा समितिले विघटन गर्न सक्ने र सोको जानकारी पालिकास्तरीय सञ्जाललाई गराउनु पर्नेछ।

(२) यस कार्यविधिमा उल्लिखित उद्देश्य बमोजिम काम गर्न नसक्ने सञ्जाललाई कार्यपालिकाले विघटन गर्न सक्नेछ।

१७. विषयगत समितिका संयोजक सञ्जालको अध्यक्ष हुन नपाउने: यस कार्यविधिको अन्यत्र नियममा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि गाउँ कार्यपालिका मातहतको विषयगत समितिका संयोजकहरु यस कार्यविधि बमोजिम गठन हुने सञ्जालको अध्यक्ष हुन पाउने छैनन्।

१८. मापदण्ड बनाउने अधिकार: यस कार्यविधिको कार्यान्वयन गर्नका लागि कार्यपालिकाले आवश्यक मापदण्डको तर्जुमा गर्न सक्नेछ।

१९. बाधा अड्काउ फुकाउने: यस कार्यविधिमा उल्लिखित प्रावधान कार्यान्वयन गर्दा कुनै बाधा अड्काउ आईपरेमा कार्यपालिकाले निर्णय गरी त्यस्तो बाधा अड्काउ फुकाउन सक्नेछ।

५१.५

प्रमाणीत मिति: २०७९/०८/११